

Vad har IVO tillsyn över?

Inom socialtjänst, exempelvis:

- ⤵ Äldreboenden
- ⤵ Missbruks- och beroendevården
- ⤵ Individ- och familjeomsorgen
- ⤵ Hem för vård eller boende (HVB) för barn

Inom hälso- och sjukvård, exempelvis

- ⤵ Primärvården
- ⤵ Hemsjukvården
- ⤵ Psykiatriska och somatiska specialistvården
- ⤵ Prehospitala vården
- ⤵ Elevhälsan
- ⤵ Hälso- och sjukvårdspersonal

Välfärdsteknik inom äldreomsorgen

Användningen av välfärdsteknik kan vara ett sätt att stärka den enskildes delaktighet, trygghet, säkerhet och självständighet och ger kommunerna nya möjligheter att utveckla och förbättra äldreomsorgen.

Exempel på välfärdsteknik

- ④ Trygghetskamera
- ④ GPS-larm
- ④ Aktiva larm/trygghetslarm
- ④ Passiva larm/sensorer (t.ex. larmmatta, fallarm)
- ④ Digital nyckelhantering
- ④ Sociala robotar (t.ex. robotkatt)
- ④ Assisterande robotar (t.ex. ätrobot, automatiserad duschstol)

Personal stänger av larm då de tycker att brukaren larmar i onödan

Äldre sjuka med svåra funktionsnedsättningar lämnas utan personal på natten. Alla har ett larm men ingen kan använda dem

Personal sover på sitt pass och stänger av larmen

Avbrott hos teleoperatör. Ingen uppbackning finns. Larmcentral når inte personalen. En person faller och blir liggande på golvet, en annan behöver hjälp till toalett. Hjälpen uteblir

Larmmatta urkopplad. Ingen tillsyn p.g.a. matta. Person ramlar ur sängen, får EP-anfall och kvävs till döds av uppkastningar

Vad har IVO sett?

GPS – inga rutiner för eftersökning, felmätt område för larmsignal, person hittas till slut med svåra skador

Person med rörelselarm larmar flera gånger, hittas i duschen med brännskador och vattenfyllt badrum

Omärkta larmtelefoner gör att hemtjänstpersonal lämnar dem på kontoret och larmen går inte fram

Välfärdsteknik inom äldreomsorgen är ett prioriterat område för tillsyn

- ④ IVO har sett att införande och användandet av välfärdsteknik kan medföra risker när det inte sker på rätt sätt.
- ④ IVO har sett att det finns ett behov av ökad kunskap om användandet av välfärdsteknik.
- ④ IVO:s tillsyn ska bidra till att brukare inom äldreomsorgen får en god och säker omsorg, som ges utifrån individens behov och förutsättningar, även om insatsen ges med hjälp av välfärdsteknik.

De äldres behov och
förväntningar på
välfärdstekniken

Professionens
förväntningar på
välfärdstekniken

Fokus på behov, inte
tekniken. Information och
kunskap

Digital kompetens hos
professionen

Insatser tidigt i
demenssjukdomen.
Strategi och samverkan

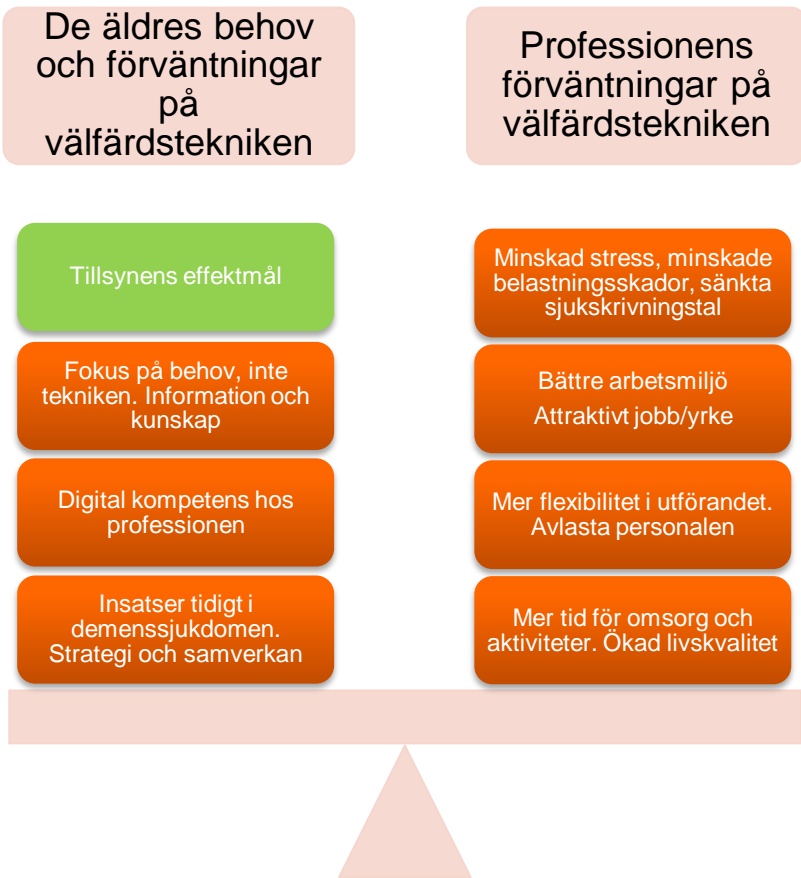
Minskad stress, minskade
belastningsskador, sänkta
sjukskrivningstal

Bättre arbetsmiljö
Attraktivt jobb/yrke

Mer flexibilitet i utförandet.
Avlasta personalen

Mer tid för omsorg och
aktiviteter. Ökad
livskvalitet

Faktorer som påverkar utfallet för individen

- ④ Om det är möjligt, är det viktigt att välfärdsteknik införs medan individen fortfarande har kvar kognitiv förmåga att förstå syftet med tekniken.
- ④ Välfärdstekniken måste införas med respekt för individens specifika behov och vilja.
- ④ Brukarens behov, förståelse och reaktion på välfärdstekniken måste följas upp för att säkerställa att tekniken också fortsättningsvis uppfyller individens behov och vilja.

Vad pågår nu?

- ④ En nationell tillsyn 2019 som omfattar välfärdsteknik inom äldreomsorgen i särskilt boende för äldre samt hemtjänsten (både kommunal och enskild verksamhet)
 - Norrtälje kommun (Stockholms län)
 - Malmö stad
 - Göteborgs stad
 - Karlstads kommun

- ④ Analys och beslut om hur tillsynen ska genomföras 2020.

Exempel på vad IVO kommer att granska

- ⤵ Kommunens strategi för införande och hantering av välfärdsteknik och hur personalens digitala kompetens ska utvecklas.
- ⤵ Det systematiska förbättringsarbetet och hantering av avvikelser kring insatser som inkluderar välfärdsteknik.
- ⤵ Personalens kunskap om brukarens behov och den välfärdsteknik som används.
- ⤵ Individuella bedömningar av insatser som inkluderar välfärdsteknik.
- ⤵ Informations- och samtyckeshantering och uppföljning av insatser som inkluderar välfärdsteknik.
- ⤵ Beredskap för oförutsedda och planerade avbrott.

Exempel på pågående offentliga utredningar och uppdrag inom området välfärdsteknik 2019-2020

- ⌚ Socialstyrelsen ska följa upp hur 350 miljoner kr för investering i välfärdsteknik använts av kommunerna, redovisas maj 2019.
- ⌚ Socialdepartementet *Välfärdsteknik i äldreomsorgen*, redovisas mars 2020. Utredningen ska bland annat identifiera och analysera rättsliga förutsättningar för användning av välfärdsteknik.
- ⌚ Myndigheten för vård- och omsorgsanalys ska analysera de effekter välfärdstekniska lösningar har för den enskilde och hur användningen av välfärdsteknik påverkar de som arbetar inom omsorgen, redovisas mars 2020
- ⌚ SOU 2018:32 Översyn av Socialtjänstlagen, redovisas juni 2020

Välfärdsteknik inom äldreomsorgen

Mer information finns på

www.ivo.se

Tillsyn/Prioriterade områden 2018-2020/Välfärdsteknik

Har ni frågor?

- 🕒 Monica Rådestad, inspektör avdelning Öst monica.radestad@ivo.se
- 🕒 Anders Bergmark, inspektör/jurist avdelning Öst anders.bergmark@ivo.se